

על ההגנה

לצבי שלום רב

בודאי זכורה לך פגישתנו החטופה בעת ביקורי בימי מבצע "קדש". אותה פגישה על המשלט מכוסה הזיתים, המשתרע לרגלי הגבעות המתנשאות משני עברי הכביש המתפתל במעלה, ונעלם בואכה שכם. הרגע הדוחק והמשימה המחייבת מנעו ממני להשיח בפניך את כל אשר הצטבר בלבי במשך אותו ביקור לאורך משלטי הקו, ונאלצתי להסתפק בהערות מספר והוראות ברורות לשינוי במערך שנערכתם בו. במכתבי זה רוצה אני להחזיר לך את החוב הישן ההוא. נחרדתי להתקל בעובדות שהעידו על בורות הקצינים בנושא ההגנה — קצינים כמוך, שאת חלקם אני מכיר עוד ממלחמת הקוממיות, ואני מוכן להעיד שהם קצינים טובים. הליקוי הראשון, שעבר כחוט השני בכל המשלטים בהם ביקרתי, הוא ההתעלמות המוחלטת מהגורם "הקטן" ששמו אויב, הניצב בפועל בטוח מאות מטרים ולעתים אף פחות מזה.

לדוגמא: המק"ב הוצב באגף בעמדה שנחפרה בעמל רב, מחוץ לכרם הזיתים. השיקול היה שמשם הוא שולט יפה על המדרון העולה מן הואדי שבכיוון האויב — שיקול יפה אולי על שולחן חול בקורס, אולם מה לגבי העובדה שמעבר לוואדי על הגבעה החולשת על מוצבנו בטוח 500 מטר, נמצא מוצב של הלגיון, וצופים שלו עוקבים על הצבת הנשק שלנו? הרי במכת האש הראשונה יחוסל צות המק"ב. העורבדה שבחבורות ההדרכה כתוב שיש להציב את המק"ב באגף, מחייבת יישום נכון; בתנאים הנ"ל אין כל הצדקה שלא להשתמש במסתור שמספקים עצי הזית. זאת ועוד, האם המק"ב הוא הכלי שצריך לכסות באש מדרון בטוח 150 — 100 מטר, או שתפקידו לנטרל את העמדות שמהן יפעל הרתק להתקפת האויב, ואת המעברים הרחוקים בהם ינסה לעבור הכוח התוקף? אכן, לאחר החשכה אפשרי ורצוי להציבו לתפקידי משימות אש סכנה.

התחמושת, המים וכל יתר האפסניה של הפלוגה רוכזו על המדרון שהאויב חולש עליו מן האגף;

כששאלתי לסיבת הדבר, נאמר לי כי משם דרך הגישה היחידה לקומנדקר — סיבה ותירוץ הטובים באימונים, אולם תירוץ זה לא ימנע בעד האויב לכסות באש את כל העתודה האפסנאית, ובדרך זו למנוע את השימוש בה דוקא ברגעים שתהיה חיונית ביותר.

אי הידיעה היסודית בולטת בצורה בה פוזרו החיילים כמעט בצורה סכימטית-גיאומטרית, בהיקף הגבעה: שוחותיהם קישטו את ראשה של הגבעה כזר עגול.

אף אופן מתיחת הגדרות והקונצרטיות הוכיח על חוסר בקיאות. לא היה כל קשר והקבלה בין קוי האש והגדרות, ומרחקם מהעמדות לא עלה על 10—20 מטר. אין בכונתי להוסיף ולמנות דוגמאות מסוג זה, מאחר וכולן זהות בשורשן.

ליקוי מסוג אחר, שגם הוא חזר ונתגלה במרבית המוצבים, היה: חוסר הידיעה כיצד לארגן את סדר היום של הלוחמים, ואת חלוקת עומס המשימות ביניהם.

אתה זוכר בודאי את התמונה שנתגלתה לעינינו שעה שירדנו בשיפולי המוצב לפנות בוקר, עם אור ראשון; כיצד נחרדנו שנינו כשנוכחנו לדעת שמסביב לעמדת המקלע והמק"ב כולם נותרים, ואיש אינו ער. אודה ולא אבוש: נקרעתי בין חרון אף נוראי, שתקפני על חוסר האחריות של החברה, לבין הרגשת הרחמים על הבחורים שבהבעת פניהם ובצורת תנוחת אברי גופם השרועים על הסלעים ניכרו העייפות ואפיסת הכוחות. כך, בחורים אלה היו לאחר 48 שעות של טלטולים, חפירה ודריכות, בלי רגע של מנוחה; וזו התוצאה. רק במקרה לא נגמר הדבר בטבח של הפלוגה ונפילת המשלט.

נושא זה כמעט ואינו מוצא את ביטויו באימונים, היות וכל תרגילי ההגנה בדרג הפלוגתי והגדודי אינם נמשכים יותר ממספר שעות — לכל היותר 24 שעות. אין דבר המסלף את נושא ההגנה מאשר הפיכתה למאמץ חד פעמי קצר.

מצורת קרב זו; עלינו לזכור שכל מאמץ התקפי מח-
ייב מאמצי הבטחה והגנה, וכל הצלחת מאמץ התקפי
מחייבת הבטחת ההישג, שלא ישמט ויאבד בהיסח
הדעת.

ניתן איפוא לסכם ולאמר, שכל מאמץ התקפי
מתוכנן, נחלץ ופורץ מתוך המערך המוגן, והוא מס-
תיים, שוב, בהערכות מהודשת להגנה.

מסיכום זה מתחייבת המסקנה, כי אין להפריד
בין הגנה והתקפה, ויש לראותן כשלבים, השלובים
במהלך המערכה עם יתר צורות הקרב.

עם כל שאיפתנו וחתירתנו המתמדת לשמור על רוח
תוקפנית של גייסותינו, ודבקותנו בהנחה שההגנה
הטובה ביותר היא ההתקפה, טרם פטרנו עצמנו מן
ההכרח להעריך להגנה, ולעתים אף לערוך קרבות
הגנה. על כל פנים חשוב לדעת שלא בהתעלמות,
ואף לא בסלידה מנושא ההגנה, יש איזושהי תרומה
בעלת ערך מעשי לביסוס יכולת ההתקפה וההסתע-
רות של צבאנו.

מפקד-מדריך לשעבר
שי

הערנות והדריכות הם התנאי הראשון להפעלה
יעילה של תוכנית ההגנה. זאת, ועוד — רק הערנות
הרצופה והדריכות המתמדת עונים לבעיה. כדי לה-
שיג רציפות כזאת הכרחי חישוב הכוחות והיכולת,
ותכנון חלוקת המשימות. החזקת כל האנשים במתח
סופה להקהות את החושים, לייגע, ולהביא ל"נחרה"
כללית — דוגמת זאת שהיינו עדים לה — דוקא
בשעה הקריטית ביותר, שעת עלות השחר.

מאז אותו ביקור, אני נרדף על ידי ההרגשה
המעיקה שנושא ההגנה אינו נהיר דיו, ואנו לוקים
בו במידה המצדיקה בדיקת הענין וחשיפת שורשי
הליקויים.

ההישגים והנצחונות בסיני לא זו בלבד שלא
שחררנו מהרגשה זו, אלא אף העמיקו בי את תחושת
הסכנה מזלזולנו בנושא זה. אמנם עיקר פעולותינו
בסיני היו התקפיות (ולכן אף עיקר הלקחים לאחר
סיני התייחסו לסוג פעולות זה), אולם אין אנו רשאים
להתעלם מתפקיד ההגנה, שחלק לא מבוטל מכוחותינו
נתכבד בו במשך מערכת סיני, אף כי הלז לא הועמד
במבחן הקרב. ראשית, עלינו להכיר בעובדת יסוד:
אין אפשרות מעשית להתעלם, להסתייג, או להימנע

תחרות רשימות מס' 14 - תזכורת

כיצד למנוע תאונות דרכים

תמרורים על חיילים

בצבא ארה"ב הונהגו תמרורים להתראה על גייסות צועדים בכביש. את התמרור-רורים לובשים שני חיילים הצועדים לפני היחידה.

הקורא

רשימות לתחרות מס' 14 מתקבלות עד ל-1.9.57. תנאי התחרות — בחזרת ק"ה עמ' 55.

